16de JAARGANG — CURACAO DEN 29tsen JULI 1899. — No. 812

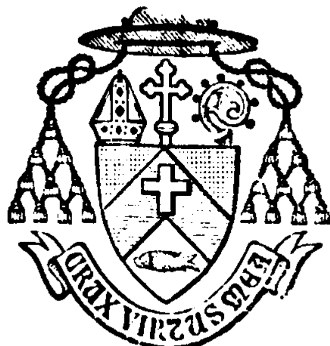
AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Fr. Jacobus Johannes Ambrosius Van Baars,

VAN DE ORDE DER PREDIKHEEREN,

Door de genade Gods en de gunst van den Apostolischen Stoel

TITULAIR BISSCHOP VAN TEUCHIRA

EN APOSTOLISCH VICARIS VAN CURACAO

AAN DE GEESTELIJKEN EN GELOOVIGEN VAN ZIJN VICARIAAT

ZALIGHEID IN DEN HEER.

Onze H. Vader Leo XIII heeft voor eenige weken aan de Bisschoppen der geheele wereld, die in vrede en gemeenschap met den H. Stoel leven, een Apostolisch schrijven gericht, dat wij U., Bem. Gel., om den hoogen eerbied aan onzen H. Vader verschuldigd en om zooveel mogelijk aan Zijn vaderlijke inzichten te beantwoorden, in zijn geheel meenen te moeten mededeelen.

Naarmate Onze H. Vader bij het stijgen der jaren den eindpaal zijns levens dichter en dichter ziet naderen, prangt de liefde tot Christus Zijn vaderlijk hart meer en meer. Ook in de harten Zijner kinderen moet die liefde toenemen, ja de geheele menschheid wil Hij voor Zijn goddelijken Meester winnen. Christus toch is het begin en het einde van alles, de goddelijke Koning en Verlosser der wereld, wien alle natiën en volken en stammen aanbidding, eerbied, liefde, dankbaarheid en gehoorzaamheid verschuldigd zijn; Christus is de weg, de waarheid en het leven, die alleen de wereld kan redden in haar nood, en vrede, geluk en zaligheid kan doen nederdalen uit den Hooge. Daarom wil de Paus de geheele menschheid aan Christus opdragen en wel door alle menschen aan Jesus' goddelijk Hart toe te wijden. Aan dat allerheiligst Hart, het symbool en afbeeldsel van Jesus' liefde moeten allen zich vrijwillig opofferen, aan die vereering grootere verbreiding geven, die godsvrucht met meer ijver beoefenen. De vereering van Zijn goddelijk Hart had Jesus zelve eenmaal zoo dringend aanbevolen en zoo rijke genade en zegeningen er aan toegezegd, dat de H. Vader met onfeilbare zekerheid durft verklaren; dat én de christenheid én de geheele menschelijke samenleving uit die godsvrucht rijke en blijvende zegeningen mogen verwachten. Om aan die rijke zegeningen deelachtig te worden roept Zijne Heiligheid alle geloovigen der gansche wereld op en spoort Hij hen krachtig aan zich geheel en onverdeeld aan dat allerheiligst Hart van Jesus toe te wijden, maar ook met de opdracht van hen zelven de ongelukkige afgedwaalde en afvallige Christenen, alsmede de ongeloovigen der geheele wereld te vereenigen. Want hetzij zij het erkennen of halsstarig blijven loochenen, Christus is ook hun Koning en Heer in eeuwigheid, ook zij behooren Jesus toe gelijk zij ook door Jesus alleen zalig kunnen worden.

Doch hooren wij hier met eerbied naar Paus Leo zelven ; Zijn krachtig woord zal U, B. G., nog beter overtuigen van de hooge waarde dezer loffelijke devotie voor het Allerh. Hart van Jesus.

Aan Onze Eerwaardige Broeders de patriarchen, primaten, aartsbisschoppen en andere ordinarissen, in vrede en gemeenschap met den H. Stoel,

LEO XIII, PAUS.

Eerwaardige Broeders, heil en Apostolischen Zegen !

Zooals u niet onbekend is gebleven, hebben Wij onlangs door Apostolische Brieven de opening aangekondigd van het Jubeljaar, overeenkomstig de gewoonte en de instellingen Onzer voorgangers binnenkort in deze stad te vieren.

Heden, in de hoop en met het doel de heilige viering van deze godsdienstige inzetting te verhoogen, komen Wij een heerlijke zaak u bekendmaken en aanbevelen, van welke, zoo slechts allen van harte met gewilligheid en blijde instemming aan Onze stem gehoor geven, allereerst voor de Christenheid, vervolgens voor de geheele menschelijke samenleving met grond rijke en blijvende vruchten mogen verwacht worden.

Reeds meer dan eens hebben Wij getracht de hoogst loffelijke devotie, welke zich de vereering van het Allerheiligst Hart van Jesus ten doel stelt, in heiligheid te bevestigen en met meerderen luister te omgeven, naar het voorbeeld van onze voorgangers Innocentius XII, Benedictus XIII, Clemens XIII, Pius VI, en VII en IX. Wij hebben dit voornamelijk gedaan door Ons decreet van den 18n Juni 1889, waardoor Wij den feestdag van dien naam tot een van de eerste klasse verheven hebben. Thans is in Onzen geest het plan tot rijpheid gekomen van een nog heerlijker vorm van vereering, welke als ware het van alle eerbewijzen, die tot dusver aan het Allerheiligste Hart gepleegden gebracht te worden, de voltooiing en de volmaking zal zijn, en welke, naar Wij vertrouwen, onzen Zaligmaker Jesus Christus hoogst aangenaam zal wezen. Echter is het volstrekt niet voor 't eerst, dat de zaak, over welke Wij spreken, is te berde gebracht. Immers ruim vijf-en-twintig jaar geleden, toen het plechtige tweede eeuwfeest ophanden was van het bevel, door de gelukzalige Margaretha Maria de Alacoque van den Hemel ontvangen, om den eeredienst van het H. Hart te verspreiden, zijn verscheiden supplieken, niet slechts van particuliere personen, maar ook van bisschoppen uit verschillende oorden aan Pius IX gericht, met de bede dat Hij het gezamenlijke menschelijk geslacht aan het hoogverheven H. Hart zou willen toewijden. Het werd toen oorbaar geacht, de zaak uit te stellen, opdat een rijpere beslissing zou kunnen volgen; intusschen werd aan steden, welke zich afzonderlijk wilden toewijden, daartoe de vergunning gegeven en het formulier van toewijding vastgesteld. Nu nieuwe redenen zich hebben gevoegd bij de bestaande, meenen Wij dat de zaak rijp is geworden voor uitvoering.

Voorzeker heeft Jesus Christus recht op dit rijkste en grootste blijk van vereering en hulde, daar hij is de Vorst en opperste Heer. Immers Zijn heerschappij strekt zich niet alleen uit over de katholieke volken, noch ook alleen over hen die, afgewasschen door de wateren des Doopsels, rechtens althans tot de Kerk behooren,—hoewel of de dwaling hen het rechte spoor bijster maakt, of de scheuring hen van de liefde verwijderd houdt, — doch zij omvat ook allen buiten het christelijk geloof, zoodat in volle waarheid Jesus Christus heerschappij voert over het geheele menschelijk geslacht. Want het betaamt, dat Hij die de Eengeborene is des Vaders en met Dezen dezelfde natuur bezit, *het afschijnsel van Zijne heerlijkheid en het evenbeeld van Zijne selfstandigheid* (1), met den Vader alles gemeen heeft, derhalve ook de heerschappij over al het geschapene. Daarom getuigt de Zoon Gods van Zich-Zelven bij den Profeet: „*Ik ben gesteld tot Koning over Sion, Zijn heiligen berg. De Heer sprak tot Mij : Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik U voortgebracht. Eisch van Mij, en Ik zal U de volken geven tot Uw erfdeel en de grenzen der aarde tot Uw bezit*" (2). Waardoor Hij verklaart, van God de heerschappij ontvangen te hebben, zoowel over de geheele Kerk, die verstaan wordt door den berg Sion, als over het verdere gedeelte van de wereld, welke door de wijdere omschrijving wordt aangeduid. Op welk fundament deze heerschappij steunt, leeren voldoende de woorden : *Gij zijt Mijn zoon.* Immers omdat Hij de zoon is des Konings, is Hij de erfgenaam der volledige heerschappij. Hieruit volgt: *Ik zal U de volken geven tot Uw erfdeel.* Waarmede overeenstemmen de woorden van den Apostel Paulus : *dien hij erfgenaam heeft gesteld van alles* (3).

In de eerste plaats echter is in het oog te houden wat Jesus Christus omtrent Zijn heerschappij getuigt, thans niet door de Apostelen of door de Profeten, maar door Zijn eigen woorden. Op de vraag van den romeinschen landvoogd: *Zoo zijt Gij dan Koning ?* antwoordde Hij zonder eenige aarzeling: *Gij zegt het. Ik ben Koning* (4).

En de grootheid van die machten de oneindigheid van die heerschappij bevestigen nog duidelijker deze ook tot de Apostelen gesproken woorden : *Mij is alle macht gegeven in den hemel en op aarde* (5). Indien nu aan Christus alle macht gegeven is, volgt noodwendig, dat Zijn heerschappij moet wezen een allerhoogste, onbeperkte en van niemands willekeur afhankelijke, en dat niets met haar gelijk of gelijksoortig kan wezen : daar zij gegeven is over den hemel en over de aarde, moet zij den hemel en de aarde aan zich onderworpen hebben. In werkelijkheid heeft Jesus Christus dit bijzondere, Hem eigene recht uitgeoefend, toen Hij de Apostelen gelastte Zijn leer te verbreiden, alle menschen door het Doopsel ter zaligheid in één Kerk te verzamelen en eindelijk wetten op te leggen, die niemand zonder gevaar voor zijn eeuwige gelukzaligheid kan versmaden.

Hiermede echter is nog niet alles gezegd. Christus toch beveelt niet slechts door een aangeboren recht, als eengeboren Zoon Gods, maar ook door een verworven recht. Immers Hij heeft ons verlost van *de macht der duisternissen* (6), *Hij-Zelf heeft Zich gegeven tot losprijs van allen* (7). Derhalve zijn *Volk van vrijgekochten* (8) geworden, niet alleen de Katholieken en allen die het Doopsel wettig hebben ontvangen, maar alle menschen, afzonderlijk en gezamenlijk. Betreffende dit punt zegt zeer juist Augustinus : *Gij vraagt wat Hij gekocht heeft. Ziet wat Hij gegeven heeft, en gij zult vinden wat Hij gekocht heeft. Het bloed van Christus was koopprijs. Hoeveel is dit waard ? Wat tenzij de geheele wereld ? Wat tenzij alle volken? Wat Hij gegeven heeft, heeft Hij voor alles gegeven* (9).

De oorzaak en reden verder waarom ook de ongeloovigen onder de macht en de heerschappij staan van Jesus Christus, leert de H. Thomas. Nadat hij aangaande de rechtsmacht van Christus de vraag gesteld heeft, of zij zich uitstrekt tot alle menschen, en die vraag bevestigend heeft beantwoord, besluit hij zeer te recht : *de rechtsmacht is een gevolg van de koninklijke macht. Aan Christus derhalve is alles onderworpen wat de oppermacht (rechtens) aangaat, ook al is alles Hem nog niet onderworpen wat de uitoefening der oppermacht betreft* (10). De heerschappij nu, de oppermacht van Christus over de menschen wordt uitgeoefend door de waarheid, door de gerechtigheid, het meest door de liefde.

Maar bij dezen tweevoudigen grondslag van Zijn macht en heerschappij staat Hij goedgunstig toe, dat van onzen kant, zoo wij willen, komt de vrijwillige toewijding.

Nu is echter Jesus Christus, te zelfder tijd God en Verlosser, oneindig rijk door het volmaakte bezit van al het bestaande : wij daarentegen zijn zóó arm en behoeftig, dat, om Hem iets te schenken, wij niets hebben uit ons-zelven. In Zijn groote goedheid en liefde echter verbiedt Hij volstrekt niet, dat wij Hem schenken en toewijden wat het zijne is, alsof het ons rechtens toebehoorde. Niet alleen verbiedt Hij dit niet, maar Hij verlangt het en vraagt : *Zoon, geef Mij uw hart.* Derhalve kunnen wij Hem schenken althans door den wil en de geneigdheid onzer ziel. Want niet alleen door ons-zelven aan Hem toe te wijden, erkennen en aanvaarden wij openlijk en met vreugde Zijn heerschappij, maar daadwerkelijk getuigen wij, dat indien hetgeen

wij Hem schenken, het onze was, wij het Hem van ganscher harte zouden geven, tevens Hem smeekende, dat Hij Zich moge gewaardigen, het van ons aan te nemen, hoewel het geheel het zijne is. Dit is de beteekenis van de zaak, die het hier geldt; deze de meening, welke Wij aan onze woorden wenschen gehecht. En omdat door het H. Hart het symbool en het afbeeldsel worden uitgedrukt van de oneindige liefde van Jesus Christus, welke zelve ons beweegt tot wederliefde, is het passend, zich aan Zijn Goddelijk Hart toe te wijden; wat echter niets anders is dan zich aan Jesus Christus over te geven en te verbinden, omdat alle eer, toewijding en godsvrucht, die bewezen worden aan het goddelijk Hart, wezenlijk en in de volle beteekenis worden bewezen aan Christus zelven.

Tot het ijverig beoefenen van deze devotie vermanen Wij dus en sporen Wij allen aan, die het Goddelijk Hart kennen en beminnen, en Wij verlangen vurig, dat zij allen ertoe zullen medewerken, om dezelfde smeekingen op eenzelfde tijdstip uit duizenden zielen hemelwaarts te doen stijgen. Zullen Wij nu verder niets in het werk stellen om zoo ontelbaar velen, voor wie het licht der christelijke waarheid nog niet is verschenen, tegen den ondergang naar de ziel te vrijwaren? Maar Wij vertegenwoordigen immers Dengene die kwam om zalig te maken hetgeen verloren was, en die Zijn bloed vergoot voor het heil van geheel het menschelijk geslacht. Vandaar dat Wij diegenen welke in de schaduwen des doods gezeten zijn niet alleen voortdurend trachten op te wekken tot het waarachtige leven door te hunner onderrichting Christus' gezanten uit te zenden naar alle wereldstreken, maar ook thans bewogen door hun lot, hen aan het allerheiligst Hart van Jesus met nog grooter aandrang aanbevelen en, zooverre het in Onze macht staat, daaraan toewijden. Vandaar dat deze godsvrucht, welke Wij door allen wenschen beoefend te zien, ook aan allen voordeelig zal zijn. Daardoor zullen zij die Jesus Christus kennen en beminnen, hun geloof en hun liefde voelen toenemen. Diegenen welke, ofschoon Christus kennende, toch Zijn wetten en Zijn geboden veronachtzamen, zullen aan dat Heilig Hart de vlam der liefde kunnen ontleenen, om er hun eigen hart mee te ontsteken. Voor die ongelukkigen ten slotte, welke geslagen zijn door de blindheid des heidendoms, zullen Wij allen één van ziel de genade des Hemels afsmeeken, opdat Jesus Christus, die reeds over hen heerscht *volgens Zijn macht* hen ook aan Zich onderwerpe, zoodat Hij Zijn *macht* over hen *doe gelden niet alleen in het toekomstige leven, wanneer Hij aan allen Zijn wil zal vervullen, aan sommigen door hen te verlossen, aan anderen door hen te straffen* (10), maar ook in dit sterflijk leven, door hun deelgenootschap te schenken aan het geloof en de heiligheid, opdat zij door deze deugden God verheerlijken zooals het betaamt en tot het eeuwig geluk des Hemels geraken mogen.

In zoodanige toewijding is ook voor de Staten het middel gelegen tot vorming van betere toestanden, daar zij in staat is den band, welke het openbare leven met God verbindt, te herstellen of vaster dicht te snoeren. In den laatsten tijd wordt er uit alle macht naar gestreefd tusschen de Kerk en de burgerlijke maatschappij een muur te doen verrijzen. In de wetgeving en het bestuur der Staten gelden Gods gezag en Zijn heilige rechten voor niets, de invloed van den godsdienst mag zich in het openbare leven op geenerlei wijze doen gevoelen. Dit staat nagenoeg gelijk met de uitroeiing van het christelijk geloof en een poging om, indien het mogelijk ware, God Zelf van de aarde te verbannen. Is het dan wonder, dat waar de mensch zich tot zulk een overmoed laat verleiden, het menschelijke geslacht meer en meer de prooi wordt van dien toestand van verwarring en die slingerende golven, welke het voor niemand mogelijk maken, zonder vrees en buiten gevaar te leven? Het kan niet anders, of zoodra de godsdienst veronachtzaamd wordt, moeten de meest hechte steunsels der openbare rust en veiligheid ineenstorten. Maar God, die Zijn vijanden zal treffen met rechtvaardige en welverdiende straffen, heeft dezulken overgelaten aan hun eigen hartstocht, opdat zij de slaaf worden hunner begeerlijkheden en zich-zelven verderven door hun bandelooze vrijheid. Vandaar die geweldige rampen, welke de menschen reeds zoo lang treffen, en die het dringend noodig maken, de hulp in te roepen van dien Eene, Wiens macht alleen ze kan afwenden. Wie nu is deze anders dan Jesus Christus, de Eeniggeborene Gods? *Daar is immers geen andere naam onder den hemel aan de menschen geschonken, waarin wij moeten zalig worden* (11). Tot Hem dus gevlucht, die de weg, de waarheid en het leven is. Men is afgedwaald: men dient op den weg terug te keeren; duisternissen zijn gekomen over de geesten: die duisternis moet verdreven door het licht der waarheid: de dood heeft om zich heen gegrepen: het leven dient thans gezocht. Slechts dàn zullen al die zonden genezen worden, slechts dàn zal men weer ten volle mogen hopen op het herstel van het oude gezag, slechts dàn zullen de symbolen van den vrede weer in eere hersteld worden en zwaarden en wapenen uit de handen vallen, wanneer allen uit vrijen wil zich gehoorzaam zullen onderwerpen aan de heerschappij van Christus en *alle tong zal belijden, dat de Heer Jesus Christus is in de glorie van God den Vader* (12).

Toen de Kerk bij den aanvang van haar bestaan zuchtte onder het juk, haar door de Caesars opgelegd, verscheen aan een jeugdigen Keizer hoog in de lucht het teeken des kruises, als de voorspelling en de oorzaak tevens van een volledige overwinning, die weldra volgde. Ziet — heden ten dage wordt aan de wereld opnieuw een goddelijk teeken van voorbeduiding gegeven: het Allerheiligst Hart van Jesus, waarboven het kruis, uitstralend tusschen een schitterenden vlammengloed. Op dat Hart moet aller hoop worden gevestigd, van dat Hart moet het heil der menschen worden afgesmeekt en verwacht.

Ten slotte willen Wij niet verzwijgen, dat Wij tot de aanbeveling dezer godsvrucht zijn aangespoord ook door het feit — weliswaar Ons persoonlijk betreffende, maar toch gewichtig en merkwaardig genoeg — dat God, de Gever van alle goede gaven, Ons nog kort geleden, na het doorstaan van een gevaarlijke ziekte, heeft behouden. Door de eerbewijzen aan het Allerheiligst Hart te doen vermeerderen, willen Wij deze weldaad openlijk gedenken en er dankbaarheid voor betoonen.

Daarom bevelen Wij, dat in de voornaamste kerk van elke stad en van elk dorp bepaalde door Ons goedgekeurde gebeden zullen opgezonden en aan de gebeden de litanie van het Allerheiligst Hart zullen toegevoegd worden, en dat een formulier van toewijding zal worden gebeden, hetwelk Wij u, beminde Broeders, doen toekomen tegelijk met dit schrijven.

Als onderpand der Goddelijke gunsten en als bewijs van Onze genegenheid verleenen Wij u, alsmede aan de geestelijkheid en het volk waarover gij gesteld zijt, in den Heer van ganscher harte den apostolischen zegen.

Gegeven te Rome bij Sint Pieter den 25 Mei 1899, het twee-en-twintigste jaar van Ons Pausschap.

LEO XIII Paus.

Bij dit opwekkend woord van Z. H. den Paus is het Ons, B. G., eene troost en groote eer tevens Ons met de Geloovigen der geheele wereld te mogen vereenigen en ook Ons Vicariaat aan het allerheiligst Hart van Jesus toe te wijden.

Deze toewijding moet volgens de beschikking van Z. H. den Paus plaats hebben op den dag, dien de Bisschop zal goedvinden te bepalen. Daarom bepalen Wij, dat in alle kerken en openbare kapellen van Ons Vicariaat deze toewijding aan het Allerheiligst Hart van Jesus zoo plechtig mogelijk zal geschieden op den eersten Zondag van Augustus.

Tegelijk maken Wij van deze gelegenheid gebruik alle Geloovigen, die aan Ons Herderlijk bestuur zijn toevertrouwd, de godsvrucht tot Jezus' Heilig Hart bij voortduring aan te bevelen, terwijl Wij Onze beminde Geestelijkheid smeeken Ons hier krachtdadig ter zijde te staan, door onder de aan hunne zorg toevertrouwde Geloovigen de godsvrucht van Jesus' H. Hart, vooral in betrekking tot het Allerheiligste Sacrament, meer en meer te verspreiden en deze vereering op waardige wijze nieuw leven en nieuwe kracht bij te zetten.

En zal dit Ons herderlijk schrijven op den eerstvolgenden Zondag na ontvangst op de gebruikelijke wijze aan de Geloovigen worden afgekondigd.

Gegeven te Curaçao den 10n Juli 1899.

✝ fr. Jacobus Ambrosius.
H. Bisschop voornoemd.

(1) Hebr. I, 3. (2) Ps. II. (3) Hebr. I, 2. (4) Joann. XVIII, 37. (5) Mat. XXVIII. (6) Coloss. I, 13. (7) I Tim. II, 6. (8) I Petr. II, 9. (9) Tract. 120 in Joan. (10) 3a p. 59, a. 4. (11) S. Thom. l. c. (12) Act. IV, 12. (13) Phil. II, 11.

FORMULIER VAN TOEWIJDING AAN HET ALLERHEILIGST HART.

Allerzoetste Jesus, Verlosser van het menschelijk geslacht, zie ons in alle nederigheid voor Uw altaar neergeknield. Wij behooren U toe, en wij willen U ook toebehooren; maar om des te inniger met U vereenigd te zijn, wijdt ieder onzer zich heden vrijwillig aan U toe. Zoovelen zijn er, die U nimmer gekend hebben; zoovelen, die U door het veronachtzamen Uwer geboden van zich hebben afgestooten. Allergoedertierenste Jesus, heb met hen allen medelijden en trek hen tot Uw Heilig Hart. O Heer, wees Gij Koning, niet enkel over de getrouwen, die nooit van U zijn afgeweken maar ook over die zondige kinderen, welke U hebben verlaten; doe hen spoedig terugkeeren tot het huis huns Vaders, opdat zij niet van ellende en honger omkomen. Wees Gij Koning over hen die of wel door dwaling des geestes misleid of wel door scheuring van ons gescheiden zijn en roep hen terug tot de poort der Waarheid en de eenheid des Geloofs, opdat het weldra één schaapstal en één herder worde. Wees Gij Koning over allen, die ter prooi zijn aan het oude heidensche bijgeloof en voer hen genadig uit de duisternis tot het licht en het Rijk Gods. Schenk, Heer, aan Uwe Kerk volkomen vrede en vrijheid; schenk aan alle volken rust en maak, dat over geheel de aarde deze éene kreet weerklinke: Eere zij aan het Goddelijk Hart, dat ons de zaligheid heeft verworven, eere, lof en glorie in alle eeuwen. Amen!

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

(10)

Coe un exterior animoso, es moza tabata scucha na es palabranan di es hoben di cas, koe cada bez tabata toema un cambio elegante. Herman solamente tabata haci algun esfuerzo débil, koe é por haci algun papel, aunké su tata a presenté hopi ocasion propio pa esai. Despues di a haci algun esfuerzo en bano pa cera un combersacion coe es moza di cas, koe tabata sinta na su banda, Neinstetten a dedica toer su atencion na es coemindanan. Erna no a kita su bista for di su roeman.

Ora koe a bini un pausa den es combersacion, Herman a puntra, largando su curpa cai patrás den stoel i coe legria i doenando es sirbidor bieuw su glas basjir:

— Com ta bai coe *Amalienhof?* Tio Glockner tin un discipulo es anja aki atrobé? Ki curioso es un di anja pasar tabata.

— Tio i tanta ta bai excelente. Toer dos ta contentoe di bo binimentoe, Erna tabata bisé. Tin un discipulo, ma curioso no por jamé den ningun caso. Podiser bo conocé su nomber, pasobra é tabata den egército: baron Von Steinfels.

— Kiko! Hans Otto Steinfels! es oficial a grita sorprendir. I bo no a skirbi mi nada!

— Dispensa mi, mi jioe, boz di su tata a interrumpié, nos no por a sospecha, koe den bo bista é ta un persona tan importante. Sin duda lo bo doena nos un explicasion awor tocanti senjor Von Steinfels.

Coe trabao Herman por a contené duranti es palabranan di bofon ei; impacientemente é tabata trocé su mustasji chikitoe i dici despues coe un tono biboe:

— Hans Otto Steinfels ta un di es jonkmannan famoso. Dispensa mi, senjorita, mi spantoe a saca es palabra ai for di mi boca. Erna, mi ta stop mi correspondencia coe bo. Com ta posibel, koe bo no a skirbi mi: Steinfels ta na *Amilienhof.*

— Ami Herman, mi ta contentoe koe bo a haja un conocir. I na mes ora mi kier bisa bo també, koe Glocknernan ta loco coe né. Ta awor noema Baron Steinfels a bisa koe é tabata den regimento di Münberger. Es circunstancianan ai lo haci bo dispensa mi, mi ta spera.

— Curiosidad ta caba coe nos toer semper Von Harteneck, Lily Orben dici. Kende i kiko ta bo heroe? Pintéle exactamente pa nos mira.

—Steinfels a sirbi hopi anja den regimiento di Münberg, últimamente como gefe; é tabata asina tantoe apreciar koe su biaha a duel tantoe su amigoenan como su superiornan. Un ginete asina balente i sin ningun clase di miedoe, hende ta mira masjar poco bez! Sin embargo é no tabatin ni bon cabai. Semper nan ta bisa, koe é tabata haja masjar poco subvencion. Dios sabi di ki manera, ma si é tin un cabai regular den su stal, despues di algun siman hende no por conocé, é ta bira increibel.

Es majoor a moenstra su satisfaccion. Conocementoe di cabai i corré sin miedoe, esai tabata na su smaak.

Coe masjar atencion Erna tabata scucha su roeman.

—Pakiko el a toema su retiro anto? é tabata puntra.

—Esai ta un asuntoe trabahoso, koe nan ta contra hopi locura. Den familia di Steinfels, pa banda di mama, tabatin un tio singular. E tabata hiba destino di su sobrino, i el a disponé, sin nunca a miré sikiera, koe su sobrino lo bira un ginete. Un cierto dia es bieuw a bin moeri. Na abrimentoe di testament, nan a bin mira, koe no solamente el a nombra Hans Otto Steinfels pa su heredero, ma tabatin asina tantoe placa na mân, koe sin ningun trabao é por drenta den posecion di es biennan, tan pronto koe el a cumpli coe último disposicionnan di es testador.

—E tabata encarga anto pa casa coe algun moza? Lily Orben dici hariendo.

Erna a haci un senjal coe su roeman pa é sigi papia.

E tabata gusta di papia masjar, ora é mira, koe toer atencion ta dirigir né. El a dedica dos palabra na es cas for di gustoe i kibrar, koe senjor Von Steinfels lo mester habita, pa koe despues é bini na disposicionnan di es testament. Entre otro, es tio a exigi koe inmediatamente es sobrino mester toema su retiro, koe é mester pasa un tempoe largoe cerca un hende di coenucoe, koe ta experto i despues koe é mes por goberna su terreno ...Mi a tené koe lo é no recorda mi mas, el a stop di papia, pensando.

—Bo ta ekibocar. El a puntra mi koe e oficial Von Harteneck, koe ta den....regiment, ta mi familia, tata di Herman dici coe frialdad. Como mi no tabata sabi, té na ki distancia bo so amistad ta, mi a cumpli solamente coe cortesianan necesario. Si bo kier tin mas relacion coe né, naturalmente no tin nada ta stroba bo.

Souper a caba. Baron Harteneck a hiba es hoben senjorita na salon, oenda el a coeminza coe su lectura di anochi, esta, courantuan, largando es hobennan pa nan diberti nan mes. Delicadeza a poné es hoben di cas cerca es combidadonan. Erna a bai den balcón i mes ora Neinstettein a sigié.

Toemando frescoe den es aire frioe di anochi, Erna su sintir tabata pasa riba es combersacionnan koe tabatin. Distraídamente é tabata tendé Neinstetten su palabranan.

—Kiko mi a haci, é tabata puntra, mirando e jonkman, despues koe e jonkman a papia hopi palabra reprochante i koe é dici:

—Bo tabata ofendido pa mi.

Neinstetten a larga su mân, koe el, a doené coe un gesto di desperacion.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

De vorige week werd in de parochiekerk van Santa Maria geplaatst en laatstleden Zondag voor het eerst in gebruik genomen een nieuw hoofdaltaar, dat vervaardigd werd in het atelier van kerkmeubelen van het Jongensweeshuis te Santa Rosa.

Dit kunststuk, want dat is het altaar van Santa Maria, levert wederom een helder bewijs van den fijnen smaak, waarmede de directie van het Weeshuis de plannen voor alles wat kerkbouw of kerkversiering aangaat, ontwerpt en doet uitvoeren, en toont overtuigend aan hoever de Curaçaosche werkman het zelfs in de finesses van het schrijnwerkers- en schildersvak brengen kan.

Wanneer men het altaar van Santa Maria ziet, zou men meenen Europeesch werk te aanschouwen. En waarlijk, daarmede kan het gerust wedijveren niet alleen in kunstwaarde maar meer nog in den prijs, die vrij wat lager is dan die welke gewoonlijk voor zulk werk in Europa betaald wordt.

Wij zullen niet beweren volmaakt kunstkenner te zijn, doch wel kunnen wij ons genoeg vertrouwd rekenen met de regelen der kunst om te mogen zeggen, dat, in het altaar van Santa Maria de zuivere proportie der lijnen en de zachte harmonie der kleuren is onderhouden en zoowel in het geheel als in elk onderdeel is bewaard.

Dezelfde kleuren, die rijkelijk geschakeerd met goud men op de schoone altaartombe met haar rosetten, fijn gesneden pilaren en zuivere filets ontmoet, vindt men zonder zweem van eentonigheid terug op de pinacles, fialen en frontespices van het bovenwerk, terwijl toch de hoofddeelen, namelijk het tabernakel en de expositie-troon, onmiddellijk door fijner en rijker tinten het oog trekken.

Wij wenschen dan ook de parochie van Santa Maria geluk met het bezit van zulk een kunstwerk, maar vooral hopen wij, dat het Jongensweeshuis van Santa Rosa op den ingeslagen weg moge voortgaan en ons nog dikwijls heerlijke voortbrengselen van zijn kunstzin moge toonen.

Officieele berichten.

Bij de op Bonaire gehouden verkiezing van een Landraad op den 18 dezer maand, in de plaats van den heer C. R. Debrot, is die heer als zoodanig herkozen.

***

Bij Gouvernements-beschikking dd. 14 dezer maand, No. 409, is de heer A. Valk, kweekeling op St. Eustatius, toegelaten als translateur en interpreteur in de Nederlandsche en Engelsche talen.

***

Bij Gouvernements-beschikking dd. 14 dezer maand, No. 411, is aan den heer J. T. M. de Veer, adjunct-commies alhier, thans met verlof in Nederland, op zijn verzoek, met ingang van 1°. Augustus a. s., eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

***

Bij Gouvernements-beschikking dd. 19 dezer maand, No. 419, zijn met ingang van 1°. Augustus a. s. benoemd:

1°. tot adjunct-commies, de klerk A. G. Statius Muller; en

2°. tot klerk, de geëmploijeerde Ph. F. Gorsira.

Havennieuws.

Een telegraphisch bericht uit St. Vincent ontvangen, meldt dat daar het Italiaansche stoomschip *Centro America* van de maatschappij *La Veloce*, met 620 passagiers aan boord, door het Engelsche stoomschip *Norwood* is binnengesleept.

***

Het Engelsche zeilschip, dat de vorige week op Klein-Curaçao strandde, bracht in publieke veiling 128 gld. op.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

A. Brandesol, Adelina de Brol, Sofia Bentura, Samuel Sarquis Brais, Vincenzo Cosentino, Jorge Gamboa, Maria Jansoe, Martin Koster, Leon V. Leyba & Co., Balentin Longoria, J. E. van der Meulen Jr., Rosalia Penso, Eranie Pieter, Juan Barcené Rosario, Julien Sterling, Gijsbert P., de Windt, Luisa de Winde.

Aangeteekende stukken: Morris Cardoze, J. B. Henriquez.

Niet voor verzending vatbaar de volgende drukwerken, geadresseerd aan M. F. de Beer, Tilburg, Jose L. Fonseca, Coro, J. v. de Groot, Amsterdam.

Een jubilé.

Een paar weken geleden hebben wij reeds aangekondigd, dat *El Imparcial* zijn vijf en twintigjarig bestaan ging vieren.

Wanneer wij thans op dat bericht terugkomen, dan is het om daaraan een hartelijken gelukwensch toe te voegen, nu de herdenkingsdag, 20 Juli, is aangebroken. Dat onze wensch vooral inhoudt de hoop op een langdurig bestaan, behoeven wij zeker niet te zeggen; zoo dat bestaan op eenige wijze verkort werd, zou zeker voor de goede zaak zeer veel verloren worden.

In onzen karakterloozen tijd wordt het getal van hen, die den moed hebben ridderlijk voor hunne overtuiging uit te komen en daarbij toch steeds de zienswijze van den tegenstander weten te eerbiedigen, gaandeweg kleiner; waar zulke mannen verdwijnen, is dat verdwijnen zeker een verlies.

El Imparcial nu heeft gedurende zijn vijf en twintigjarig bestaan steeds getoond een overtuiging te hebben en niet bloot te staan aan de wisseling der meeningen, hij heeft getoond die overtuiging te kunnen verdedigen eerlijk en trouw, steunend op zijn goed recht, maar ook zonder bitterheid, zonder beleediging van den tegenstander, terwijl hij steeds de eerste zou zijn om wanneer het ongelijk aan zijne zijde was, dit te bekennen. Daarom hopen wij, dat het *El Imparcial* nog lang moge gegeven zijn te werken en te strijden voor het welzijn der publieke zaak.

Doch wat meer dan al het overige in ons oog *El Imparcial* verheft en oorzaak is, dat wij dat blad op meer bijzondere wijze achten, is dat *El Imparcial* den Godsdienst hoog houdt. Hij zal toornen op hen, die spotten met den Godsdienst, en waar het noodig is, zich ter verdediging daarvan aangorden en niet dulden, dat wie ook in zijne godsdienstige overtuiging gekrenkt worde. Geen wonder, dat wij, die den Godsdienst als 's menschen hoogste goed beschouwen, *El Imparcial* als een welkomen medestrijder begroeten en hem slechts noode van onze zijde zouden zien wijken.

Zóó heeft dan *El Imparcial* vijf en twintig lange jaren gestreden als een ridder *sans peur et sans blâme*, bescheiden zich steeds op den achtergrond houdend, doch juist om zijne voortreffelijke eigenschappen telkenmale ondanks zichzelven op den voorgrond gedrongen; nu eens de publieke opinie leidende, ontelbare malen zijn stem verheffend waar valsche meeningen ingang vonden; den strijd niet zoekend, maar ook niet ontwijkend vooral niet waar men met eerlijke wapenen en eerlijke bedoelingen hem te gemoet trad.

Moge dit zilveren feest dan nog eens verkeeren in goud, moge *El Imparcial* nog vele jaren een voorlichter zijn van de Curaçaosche maatschappij!

(INGEZONDEN.)

AAN "EL IMPARCIAL"

BIJ ZIJN ZILVEREN JUBILÉ.

Onpartijdig is wie eerlijk
En rechtvaardig in den strijd
Aan het ware, schoone en goede
Zijn rappier en beuklaar wijdt;

Die zijn waapnen nimmer dompelt
In het gif der lastertaal;
Maar met blanke ridderwaap'nen
Optreedt voor zijn ideaal.

't Ideaal van 't edel harte
Is de *Waarheid*. Voor haar strijdt
En verwint en jubileert het,
Ontoegank'lijk voor den nijd.

Zulk een ridder waart gij immer
In de kwarteeuw, dat gij koen
Optradt voor der waarheid rechten
Met uw fier en rein blazoen.

Blijf uw ridderkrachten wijden
Aan die vaak verguisde maagd.
Onpartijdigheid en fierheid
't Is al wat de waarheid vraagt.

M. Victor Zwijsen.
Rector.

Curaçao 21 Juli 1899.

Een mededeeling.

Deze week hebben wij in dank ontvangen het *Boletin Salesiano* van de maand Juni, alsmede het jaarverslag van de *Compañia Anonima Seguros Maritimos de Maracaibo.*

NEDERLAND.

Een protest.

De Katholieke leden der Tweede Kamer hebben, naar het *Vaderland* meldt, hun invitaties voor het feest door de Regeering aan de leden der Vredesconferentie aangeboden, teruggezonden als hernieuwd protest tegen de uitsluiting van den Paus van deelneming aan de conferentie.

Pastoor Verbraak.

De redactie van de *Soldatenkrant* heeft aan generaal Van Heutsz verzonden met verzoek dit op den feestdag aan pastoor Verbraak te overhandigen: een blikken trommel waarin, keurig verpakt, de honderden naamkaartjes, die bij haar zijn ontvangen als bewijzen van sympathie voor den geestelijke. Hierbij was nog gevoegd een gecalligrapheerde opdracht van officieren en burgerleeraren der Kon. Mil. Academie met hunne naamkaartjes en vervat in bruin lederen omslag. Ook de cadetten bleven niet achter. In wit satijnen omslag, waarop in vergulde letters gedrukt was: "Hulde aan pastoor Verbraak, 1874 — 1899," lag een blad waarop in calligraphisch schrift te lezen staat: "Het cadettenkorps der Koninklijke Militaire Academie te Breda, spreekt den innigen wensch uit dat het leven hetwelk gij ginds vijf en twintig jaren met naastenliefde en zelf-

---

zak, i dici:

—Ta un cuarto di ora caba, koe mi ta papia coe bo, Erna, ta duel mi pa es ricibimentoe frioe i bo....

—I mi no a tendé bo coe atencion. Mi a pidi bo di bini despues. Por ta stranja bo ainda, koe mi alegria no tabata grandi pa bo binimentoe?

—Lo mi tabata bon-bini asina anto pa bo? Ki dichoso lo bo haci mi, si bo doena mi un senjal noema di aprobacion.

Carinjosamente, ma asina tantoe stijf koe es jonkman a kita desanimar for di djé i bai na es monton di piedra, el a respondé:

—Sin duda, como bisjita di mi tata, bo tabata bon binir pa mi també. Si realmente tabata indiscreto, dispensa mi. Ta duel mi sinceramente.

—Ma si hende no por rabia nunca coe bo.

—Poerba noema! Ki un cambio agradabel lo ta pa nos relacion.

—Bo sabi, mi ta sinti mi jaloes riba es Steinfels, koe ta tantoe gabar, aunké nunca mi a miré. Casi bo por a saca palabra for di boca di Herman ora é tabata papia. Un consuelo noema mi tin: koe aki subimentoe di cabai no por toema lugar.

—Pakiko nó? Tio Glockner su stal ta semper bon provisto i si Herman.... Bo a trecé mi na un bon idea. Lo mi puntré, si é kier larga su cabainan bini aki. Lily Orben ta felizmente miedoso pa es dibercion ai i asina mi por entrega mi coe Herman sin ningun estorbo na es pleizier ai.

—Bo ta keré di ta asina mal criar di larga es senjorita ora largoe sol na cas?

—Di ningun manera. Bo ta loebida bo mes persona. Cuantoe bez koe nos bai na cabai lo mi larga Lily pa bo. Como den casonan asina bo por ta util, ta pordona bo, koe bo a bini sin permision.

Senjorita Harteneck a sali for di balcón, mientra koe el tabata papia es último palabranan. Di buena boluntad of nó, Erich mester a sigié.

***

Esai no ta sona nada boenita! Herman Harteneck dici coe su roeman muger su manecé na desajuno, koe nan a utiliza es momentoe ai pa é papia coe su roeman homber algo koe a pasa den último lunanan i di su ansia i cuidao.

(*E ta sigi.*)

verloochening, met onwankelbare trouw en nooit vermoeide geestkracht hebt gewijd aan het Nederlandsch Indische leger, nog vele jaren gespaard moge blijven tot eer van het vaderland."

BUITENLAND.

Rome. —De *Italia Reale Corriere Nationale* heeft voor eenigen tijd het denkbeeld opgevat den ijverigen schrijver Don Bosco een onvergankelijke nagedachtenis op te richten. Het idee vond bijval en de Katholieke journalisten stellen zich thans voor:

1°. De nagedachtenis van Don Bosco als invloedrijk schrijver op godsdienstig en letterkundig gebied te eeren.

2°. In Valsalice bij Turijn eene kerk te bouwen ter eere van den H. Franciscus van Sales den patroon der Katholieke pers, als blijvend gedenkteeken aan het gedachtenisfeest van Don Bosco en aan alle vereerders van Don Bosco en zijne stichtingen de gelegenheid te verschaffen dit groote werk, waardig door de geheele wereld te worden bekend gemaakt, te ondersteunen.

Italie. — In de zeer liberale *Mattino* van Napels lezen wij :

„De heer Venture heeft in krachtige termen den tijd geschetst, waarin wij leven, als hij zeide, dat wij een „crisis van middelmatigheid" doorworstelen. Men zou hem kunnen verwijten te optimistich te zijn: hij had eerder kunnen zeggen „een crisis van onwetendheid...."

„Het is nu veertig jaar geleden, dat wij ons aan de clericale opvoeding hebben onttrokken, en men kan gerust zeggen, dat deze verandering geen enkel voordeel heeft aangebracht. Het Italiaansche volk vertoont in alle standen een verbazende onwetendheid. De ontwikkeling der moderne maatschappij is bij ons slechts het voorrecht van enkelen...."

Het zou niet moeilijk zijn te bewijzen, dat die enkelen de „clericalen" zijn, merkt de *Unitá Cattolica* op, maar wij voegen liever niets toe aan het betoog van het Napelsche blad.

„Deze treurige staat van zaken doet hare terugwerking gevoelen op de politiek.... De volksvertegenwoordiging is de officiëele vereeniging der Italiaansche onwetendheid geworden, en vele regeeringen die er uit voortkomen, zijn een schande voor het land....

„Heden ten dage wordt Italië geregeerd door generaal Pelloux, een soort van barbaar, die zelfs de Italiaansche taal niet kent, wat wel de ontkenning van alle opvoeding is.

„Welnu! Pelloux bestuurt Italie reeds tien maanden en zal het misschen nog tien maanden doen. Hij zal de Kamer een voorzitter geven, hij zal doen en laten alles, wat hij wil doen en laten. Is dat niet verschrikkelijk?

„Ja dat is verschrikkelijk, omdat het feit algemeen is. Uit de mannen die in de Kamer zitting hebben kan men niets beters vormen dan het kabinet Pelloux.

„Zij gelijken allen op elkaar en van zulke lieden is niets te verwachten. De crisis is te groot om er uit te geraken. *Wij sterven, verzonken in geringheid en ontevredenheid!"*

Ziedaar volgens de liberale *Mattino* de uitkomsten van de godsdienstlooze opvoeding in Italie. „Berouw; komt na de zonde."

ADVERTENTIEN.

TIJD-TAFEL

der stoomschepen van "the Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1899.	Caracas	Philph.ª	Caracas	Philph.ª	Caracas	Philph.ª	Caracas
Vertrekt van New York....	Juli 6	Juli 22	Aug. 5	Aug. 23	Sept. 6	Sept. 23	Oct. 6
Doet San Juan aan........	„ 11	„ 27	„ 10	„ 28	„ 11	„ 28	„ 11
" Ponce „..........	„ 12	„ —	„ 11	„ —	„ 12	„ —	„ 12
„ Curaçao „..........	„ 14	„ 29	„ 13	„ 30	„ 14	„ 30	„ 14
Komt aan te La Guayra..	„ 15	„ 30	„ 14	„ 31	„ 15	Oct. 1	„ 15
Vertrekt van „ ..	„ 18	Aug. 3	„ 17	Sept. 4	„ 18	„ 4	„ 18
Komt aan te Pto. Cabello	„ 19	„ 4	„ 18	„ 5	„ 19	„ 5	„ 19
Vertrekt van „	„ 20	„ 5	„ 19	„ 6	„ 20	„ 6	„ 20
Komt aan te Curaçao	„ 21	„ 6	„ 20	„ 7	„ 21	„ 7	„ 21
Vertrekt van „	„ 22	„ 7	„ 21	„ 8	„ 22	„ 8	„ 22
Doet La Guaira aan	„ 23	„ 8	„ 22	„ 9	„ 23	„ 9	„ 23
„ Ponce „	„ 25	„ 10	„ 24	„ 11	„ 25	„ 11	„ 25
„ San Juan „	„ 26	„ 11	„ 25	„ 12	„ 26	„ 12	„ 26
Komt aan te New-York	„ 31	„ 16	„ 30	„ 17	Oct. 1	„ 17	„ 31

STOOMSCHIP "MERIDA."

Vertrekt van Curacao	Juni 24	Juli 14	Juli 29	Aug. 13	Aug. 30	Sept. 14	Sept. 30
Komt aan te Maracaibo	„ 25	„ 15	„ 30	„ 14	„ 31	„ 15	Oct. 1
Vertrekt van „	„ 29	„ 19	Aug. 4	„ 18	Sept. 5	„ 19	„ 5
Komt aan te Curacao	„ 30	„ 20	„ 5	„ 19	„ 6	„ 20	„ 6
Vertrekt van „	Juli 3	—	„ 7	—	„ 8	—	„ 8
Komt aan te Maracaibo	„ 4	—	„ 8	—	„ 9	—	„ 9
Vertrekt van „	„ 6	—	„ 10	—	„ 12	—	„ 11
Komt aan te Curacao	„ 7	—	„ 11	—	„ 13	—	„ 12

SS. "HILDUR" en "A. R. THORP."

	Hildur	A.R.Thorp	Hildur	A.R.Thorp	Hildur	A.R.Thorp
Vertrekt van New York........	Juni 7	Juni 21	Juli 12	Juli 28	Aug. 12	Aug. 28
Komt aan te Curacao.........	„ 16	„ 30	„ 21	Aug. 6	„ 21	Sept 6
Vertrekt van „	„ 17	Juli 1	„ 22	„ 7	„ 22	„ 7
Komt aan te Maracaibo.......	„ 18	„ 2	„ 23	„ 8	„ 23	„ 8
Vertrekt van „	„ 25	„ 11	„ 28	„ 13	„ 29	„ 14
Komt aan te Curacao.........	„ 26	„ 12	„ 29	„ 14	„ 30	„ 15
Vertrekt van „	„ 26	„ 13	„ 29	„ 14	„ 30	„ 15
Komt aan te New York........	Juli 5	„ 22	Aug. 7	„ 23	Sept. 8	„ 24

Imprenta de la Librería A. BETHENCOURT E HIJOS, Curaçao.